

להנציח את זכרם

«Благословен Господь, который не отдал нас в добычу зубам их». Эта строфа из 124 псалма помещена над ковчегом завета в рижской синагоге. С детства я видел эту надпись, но лишь в этом году, на церемонии возобновления работы синагоги (см стр.2) удивился – а как же те 80 тысяч евреев Латвии, которые стали добычей «их зубов»? Я стал искать ответа у раввинских авторитетов и нашёл десятки сложных толкований. В ходе своих поисков я понял, что именно те, кто избежали «зубов хищника», должны благодарить Всевышнего. Что же касается растерзанных, то мы, по крайней мере, должны делать всё, чтобы увековечить память о них. Именно этому, а также борьбе с хищниками, стремящимися нас вновь растерзать и посвящена основная деятельность нашего Игуда.



פסוק מפרק קכ"ד בתהילים מתנוסס מעל ארון הקודש בבית הכנסת המחודש בריגה – "פְּרוּך ה' שְׁלֹא נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשֹׁנֵיהֶם". עוד בהיותי ילד ראיתי כאשר הייתי מגיע לשם בימי החגים וכשעליתי לתורה בהגיעי לגיל מצוות. כאשר למדתי עברית הבנתי כל מילה בנפרד, אך לא הרגשתי את הסתירה הפנימית שבאה לביטוי במזמור תהילים זה.

רק השנה, כאשר השתתפתי בטקס הנוכח ביה"כ המחודש, התחלתי לתהות: הלא מדובר בקהילה שיותר משלושת רבעי מבניה נפלו טרף לשיני המרצחים. חיפשתי תשובה והסבר אצל גדולי החכמים, מחז"ל ועד לרבנים צבאיים. הבנתי כי קשה מאד לבני תמותה להגיע לעומק מחשבתו של בעל התהילים. אחד ההסברים הוא שמי שלא נטרף – צריך להודות לה' על כך. החלטתי שלפחות דבר אחד עלינו, אלה שנפשמם "נמלטה מפח יוקשים", לעשות – להנציח את זכרם של רבבות יהודי לטביה אשר נטרפו בידי בני עוולה. ואכן עיקר פעילות האיגוד מוקדשת להנצחת זכרם ולמאבק נגד הטורפים מרחוק ומקרוב.

Эли Валк,

председатель Объединения

אליהו ולק, יו"ר האיגוד

ПАМЯТИ ЖЕРТВ КАТАСТРОФЫ

Почтим память убитых евреев Латвии и Эстонии

в пятницу, 4 декабря 2009 г.

в Доме киббуцного движения в Тель-Авиве,
 ул. Леонардо да Винчи 13 (рядом с Каплан 17)

Встреча земляков – с 10:00

Начало церемонии – 10:45

У нас в гостях председатель Совета института
 «Яд ва-Шем» раввин Исраэль-Меир Лау,

Можно будет приобрести книги,
 описанные в разделе "Новые книги"

העצרת השנתית לזכר יהודי לטביה ואסטוניה

אשר נרצחו בימי השואה

תיערך ביום ו', 4 בדצמבר 2009, יז' כסלו תש"ע,

בבית התנועה הקיבוצית בתל-אביב
 רח' ליאונרדו דה וינצ'י 13 – ליד רח' קפלן 17

מפגש חברים משעה 10:00

תחילת העצרת בשעה 10:45

אורח הכבוד – יו"ר מועצת יד ושם, הרב הראשי
 של תל אביב ישראל מאיר לאו

ניתן יהיה לרכוש את הספרים הנסקרים במדור
 "ספרים חדשים"



Синагога Пейтав-шул в Риге

26 августа 2009 г. в Риге, по завершении капитальной реконструкции и обновления, состоялось торжественное открытие синагоги "Пейтав-шул". Она была построена в 1905 году по проекту выдающегося архитектора, историка искусства Вильгельма Неймана и начинающего архитектора Германа Зейберлиха. В период между мировыми войнами Пейтав-шул была одной из четырех хоральных синагог Риги; ее хор под руководством известного кантора Абрама Абрамиса был популярен не только в еврейской среде.

Пейтав-шул – была единственной синагогой в Риге, которую не сожгли 4 июля 1941, так как была опасность, что огонь перекинется на соседние здания в Старом городе. В синагоге был устроен склад. После войны выяснилось, что восточная стена синагоги, где находился *арон-кодеш*, была укрыта, что позволило сохранить свитки Торы. Этот поступок приписывается священнику близлежащей Реформатской церкви Густаву Шаурумсу.



В советское время деньги на ремонт синагоги не выделялись, и немногочисленные члены религиозной общины в меру своих сил ремонтировали и поддерживали здание. Реновация синагоги продолжалась два года – с июля 2007-го (архитектор Сергей Рыж), и обошлась в 1,4 миллиона латов. Большую часть этой суммы – 1,1 миллиона, предоставили фонды Европейского Союза, а также Латвийское государство. Остальные деньги добавили члены еврейской общины в виде 1000 пожертвований – размером от 5 до 50 000 латов. Имена жертвователей – независимо от суммы – выгравированы на мемориальной доске у входа.

Церемонию освящения обновленной синагоги почтили своим присутствием Президент Латвии Валдис Затлерс, премьер-министр и другие члены правительства, депутаты сейма, члены дипкорпуса. Для участия в торжествах прибыли представители еврейских общин соседних стран и международных еврейских организаций; было и несколько членов нашего Объединения.

В своем поздравлении Председатель Эли Валк напомнил, что для евреев в послевоенной Риге, Пейтав-шул была не только и не столько местом молитв, сколько домом собраний в точном соответствии с определением на иврите "בית כנסת" от слова хиткансут – схождение, собрание.

בית הכנסת "פייטב-שול" בריגה

ב-26 לאוגוסט 2009 נחנך בריגה בית הכנסת "פייטבס" לאחר שחודש ועבר שיפוץ כללי. בית כנסת זה היה אחד מארבעה בתי הכנסת הכורליים בריגה, בהם פעלה מקהלה לפני השואה. הוא נבנה בשנת 1905 ע"י האדריכלים ווילהלם ניימן והרמן זייברליך. מנצח המקהלה היה החזן הידוע אברהם אברמיס, שהיה מוכר גם מחוץ לקהילה היהודית.

בית הכנסת "פייטבס" היה היחיד מבין כל בתי הכנסת בריגה, אשר לא הועלה באש ב-4 ביולי 1941 מיד עם כניסת הצבא הגרמני לריגה. הגרמנים חששו מן האפשרות שהאש תתפשט לבנינים הסמוכים והפכו את המבנה למחסן. לאחר המלחמה התברר כי קיר המזרח, שבו נמצא ארון הקודש, הוסתר במחיצה, וכך נשמרו ספרי התורה שהיו בו. מייחסים מעשה זה לכומר הכנסייה הרפורמיסטית – Gustavs Shaurums. בתקופה הסובייטית נעשו רק תיקונים שוטפים שמוננו על-ידי חברי הקהילה היהודית הקטנה שנותרה.

עבודות שיפוץ הנוכחיים החלו ביולי 2007 ונמשכו שנתיים בעלות של 1,4 מליון לט. האיחוד האירופי וממשלת לטביה הקציבו 1,1 מליון לט, השאר מומן בעזרת תרומות חברי הקהילה היהודית במקום ושמותיהם חקוקים על לוח זיכרון (ללא הבדל גודל התרומה של כל אחד מהם).

בטקס חנוכת בית הכנסת המחודש נכחו נשיא לטביה Valdis Zatlers, ראש הממשלה וחברי ממשלה, נציגי הסגל הדיפלומטי וכן נציגי הקהילות היהודיות בארצות השכנות ונציגי ארגונים יהודיים בינלאומיים. גם איגודנו היה מיוצג.



לוח זכרון שהוצב בבית"כ אחרי השואה

יו"ר האיגוד אלי ולק, נשא דברי ברכה והזכיר כי לאחר המלחמה שימש בית הכנסת "פייטבס" כמקום מפגש וקיום אסיפות ליהודים וכשמו כן הוא, בית כנסת - בית התכנסויות. פה היו יהודי ריגה מתכנסים בימי החגים היהודיים ומפגינים את נאמנותם ליהדות.



Здесь евреи встречались в дни еврейских праздников и демонстрировали, как могли, свою приверженность еврейскому духу. Были такие, у кого здесь происходила бармица и хупа. От имени тысяч израильтян, которые сами или их родители приехали из Латвии, он поздравил еврейскую общину Риги с обновлением этого «малого Храма», как принято называть синагоги. Пусть возносятся в нем молитвы Всевышнему. В том числе и те, которые говорят о скором возвращении Сынов Израилевых в Эрец-Исраэль!

На пресс-конференции накануне церемонии открытия было сообщено, что «есть намерение восстановить синагогу и в Юрмале. Что касается синагог в других небольших городах Латвии, то поскольку еврейское население там невелико, община приветствует использование зданий в культурно-образовательных целях. Так, бывшая синагога в Кулдиге по согласованию с властями будет использоваться как библиотека. И лишь небольшое помещение будет отведено под музей – чтобы не прерывалась связь времен. В Лудзе, где находится самая старинная деревянная синагога Балтии, после реновации разместится музей ремесел».

С подробным фоторепортажем о церемонии 26.08.2009 можно ознакомиться в разделе "Фотогалерея" на сайте еврейской общины Латвии www.jews.lv.

כאן גם נערכו חופות וטקסי בר-מצווה. זה היה מקום שבו הביעו ככל יכולתם את נאמנותם לרוח היהדות. יו"ר איגודנו ברך את הקהילה היהודית בריגה בשם אלפי הישראלים אשר הם או הוריהם עלו מלטביה, לחנוכתו של "בית המקדש זוטא", כמקובל לכנות בתי כנסת לאחר חידושם. **הלוואי ויישאו בו תפילות לה', בין היתר גם כאלה, שבהן בקשות לשיבת ציון של בני ישראל במהרה בימינו.**

במסיבת עיתונאים ערב טקס החנוכה הודיעו פרנסי הקהילה, שיש כוונה לפתוח מחדש בית כנסת ביורמלה. "בנוגע לבתי כנסת בעיירות אחרות בלטביה, מברכת הקהילה את הסבת הבנינים שלהם למוסדות חינוך, כיוון שבעיירות אילו נותרו מעט תושבים יהודיים, אם בכלל. בקולדיגה, למשל, בתאום עם השלטונות, ינוצל בנין בית הכנסת לשעבר לספרייה. ורק בחדר לא גדול יוקם מוזיאון כדי שלא תנותק השרשרת הקושרת לעבר..." בלודזה, שבה נמצא בית כנסת בנוי מעץ העתיק ביותר בבלטיקום, מתכננים לפתוח מוזיאון המלאכות.

דיווח מצולם של הטקס שנערך ב-26.08.2009 ניתן למצוא באתר האינטרנט של הקהילה היהודית בלטביה www.jews.lv.

הג חנוכה שמח!

מי יתן וניהיה גם אנו ראויים לניסים ונפלאות



Головная организация выживших в Катастрофе (ницолей ха-Шоа) подготовила памятную грамоту для тех, кто внес вклад в увековечение памяти о Шоа. Некоторым нашим землякам такие грамоты были выданы на встрече в Кирьят-Хаим. Остальным их рассылает председатель комиссии по увековечению памяти Шоа бывший узник гетто Лиенапи Соломон Фейгерсон.



מרכז הארגונים של ניצולי השואה, הנפיק תעודות הוקרה לניצולים אשר תרמו להנצחת זיכרון השואה והעברתו לדורות הבאים. התעודות ליוצאי לטביה ואסטוניה חולקו במפגש הסברה שהתקיים בקרית חיים, לאחרים נשלחו התעודות בדואר. משימה זו לקח על עצמו יו"ר ועדת ההנצחה של האיגוד ניצול גטו ליבאו, סולומון פייגרסון.

В 2010 году мы проводим две поездки в Латвию (на 7-8 дней).

Поездки намечены на конец июня и вторую половину августа.

Их проведение зависит от числа участников.

Запись по адресу latest@bezeqint.net

или по телефону 03-6093476

שורשים וזיכרון

בשנת 2010 אנו מארגנים 2 סיורים ללטביה בני 7-8 ימים כ"א, כולל ערי שדה.

הסיורים מתוכננים לסוף יוני ולמחצית השנייה של אוגוסט. קיומם תלוי במספר הנרשמים.

ההרשמה בדוא"ל latest@bezeqint.net

או בטל' 03-6093476



Памяти верного и любимого друга

Двенадцатого сентября 2009 г. после тяжелой болезни скончалась Женя Тульчинская, душа Объединения выходцев из Латвии и Эстонии.

Это тяжелая утрата не только для ее семьи, окружившей ее теплом и заботой, но и большая потеря для нашего Объединения. Более 15 лет она была на добровольных началах его секретарем и была знакома со многими членами Объединения, в особенности с выходцами из Лудзы и Латгалии.

Она посвятила много времени и энергии изучению истории еврейской общины г. Лудзы, продолжая работу покойной Розы Шатенштейн, приехавшей в Эрец-Исраэль в начале 30-х годов. Она собрала альбом фотоснимков всех памятников на еврейском кладбище Лудзы, добавив даты грегорианского календаря. Вместе с супругами Альтхаузен (*Безр-Шева*) составила список всех евреев, живших в Лудзе накануне Второй мировой войны с указанием адреса, рода занятий и дальнейшей судьбы. Тем самым они продолжили работу Тевье Светлицына (*Кфар Блум*), который начал составление списка сразу после войны.

С Женей (Златой Равдель) я знакома еще с детства. Мы жили в Лудзе по соседству. Она была любимой ученицей моего отца и часто бывала в нашем доме. Злата была членом Бейтара с ранней юности.

Сослав нашу семью в Сибирь, советская власть разлучила нас на долгие годы. Все наши родственники были убиты нацистами и их добровольными латышскими пособниками. Когда наша семья в 1958 г. вернулась из ссылки в Ригу, нас тепло приняли в доме у Тульчинских. Тесная связь с Женей продолжалась до последнего дня.

В Риге у Жени был открытый дом для всех, кто интересовался государством Израиль. Она получала по подписке газету израильских коммунистов «*Кол ха-ам*», и из нее выуживала крохи правдивой информации о происходящем в еврейском мире и на Ближнем Востоке. Всегда вокруг нее были люди, а помощь ближнему была для нее законом.

С большой энергией Женя продолжила общественную деятельность и после репатриации в Израиль в 1969 г. В последние годы была председателем объединения воспитанников Бейтара Латвии и Эстонии.

Да будет благословенна память о ней!

Батья Гамзу, Ришон-ле-Цион

לזכרה של החברה הנאמנה והאהובה

בכ"ג באלול תשס"ט (12.09.2009) הלכה לעולמה לאחר מחלה קשה, ז'ניה טולשינסקי ז"ל – הנפש החיה של איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה.

זו אבידה קשה לא רק למשפחתה אשר טיפלה בה בחום ובאהבה אינסופיים, זו גם אבידה גדולה לחברי האיגוד. ב-15 השנים בהן עבדה בהתנדבות כמזכירה, יצרה ז'ניה קשר כמעט עם כל החברים ובמיוחד עם יוצאי לודזה ולטגלה.

היא הקדישה זמן ומרץ רב לחקר תולדות יהדות לודזה, העיר שבה נולדה. ז'ניה המשיכה את מפעלה של רוזה שטנשטיין



(לב) מוותיקות החברים שעלתה ארצה בתחילת שנות ה-30. ז'ניה הייתה מארגנת סיורים, כנסים ואזכרות בעזרת פעילי הקהילה. כמו כן, אספה וסידרה באלבום צילומי כל המצבות בבית הקברות בלודזה והוסיפה תאריכים על פי לוח השנה הגרגוריאני. יחד עם הזוג אלטהאוז מבאר-שבע, הכינה רשימת יהודים שחיו בלודזה

לפני המלחמה עם פרטים כגון כתובות, עיסוקים וגורל המשפחות בזמן המלחמה. בכך הם המשיכו את עבודתו של טוביה סבטליצין ז"ל מכפר-בלום אשר ערך רשימות מיד בתום המלחמה עוד בטרם עלייתו ארצה. כל זאת עשתה ז'ניה במסירות נפש ובחן האופייני לה.

הכרתי את ז'ניה (זלטה רבדל) עוד בילדותי, היינו שכנות. היא הייתה תלמידה אהובה על אבי ז"ל אותו העריצה. זלטה הייתה בית"ריה משחר נעוריה. היא בקרה יום יום בביתנו, מה גם שגרנו באותו בית שבו גרו קרובי משפחתה.

הגירוש שלנו לסיביר והמלחמה הפרידו בין משפחותינו למשך שנים רבות. כל קרובינו בלטביה נרצחו על ידי הנאצים ועוזריהם. כאשר חזרנו מן הגירוש בשנת 1958 לריגה מצאנו אצל משפחת קיט ואצל משפחת טולשינסקי בית חם. את כל החגים והאירועים המשפחתיים בילינו יחד וקשר זה נמשך עד יום מותה.

ז'ניה הייתה בין הפעילות הבולטות של המחתרת הציונית בריגה וניהלה בית פתוח לכל מי שהתעניין בארץ ישראל. הם חיפשו את האות העברית בעיתון הקומוניסטי "קול העם" שז'ניה קיבלה מישראל כדי לדלות מבין שורותיו מידע על ארץ חלומותיהם. סביבה תמיד היו אנשים, העזרה לזולת הייתה תמיד נר לרגליה.

עם עלייתה ארצה ב-1969 המשיכה ז'ניה במרץ רב בפעילותה הציבורית. בשנים האחרונות היא כיהנה כיו"ר ארגון ותיקי בית"ר לטביה – בבחינת סגירת המעגל.

יהי זכרה ברוך!

בתיה גמזו, ראשון לציון



Церемония в Прейли

Девятого августа 2009 года на еврейском кладбище в Прейли состоялась церемония памяти жертвам Холокоста. В 1935 году здесь проживало 847 евреев (51% жителей). 28 июля, 9 и 10 августа 1941 года было уничтожено еврейское население города и окрестностей, а также еврейские беженцы из других мест.

На митинге присутствовали местные жители, а также евреи из Даугавпилса. С. Глезеров прочитал поминальную молитву. Вокальный ансамбль еврейской общины "Мазл тов" (руководитель Г. Каган) исполнил: *"Исгадал вэискадаш שמей רבו..."*

Митинг открыл заместитель мэра города Я. Анспок. Собравшиеся почтили память жертв Холокоста минутой молчания.

Проникновенным было выступление директора Прейльской гимназии, учительницы истории Норы Шнепсте, побывавшей в свое время в Яд ва-Шеме. Еврейский историк из Даугавпилса И. Рочко поблагодарил жителей Прейли, поделившихся воспоминаниями о еврейских соседях, о трагедии лета 1941 года. Он же рассказал о спасении Владиславом Вушканом шести из восьми прятавшихся у него евреев.

Бывший житель Прейли краевед Шмуэль Латвинский, ныне житель Реховота, говорил о необходимости продолжения исследования, выявления и увековечения памяти спасителей. Митинг завершился выступлением ансамбля "Мазл тов".

Пять лет тому назад по инициативе и на средства бывшего жителя Прейли, ныне гражданина США, инженера, общественного деятеля Давида Зильбермана был открыт мемориальный ансамбль жертвам Холокоста. В его основании была замурована капсула с фамилиями невинно убиенных.

יוסף רוכו, דאוגאפילס

אזכרה ליהודי פריילי

ב-9 לאוגוסט 2009 נערך בבית הקברות של העיירה פריילי אשר בלטגלה טקס אזכרה לנרצחים בשואה, בקיץ 1941. בשנת 1935 התגוררו בה 847 יהודים, והם היוו 51% של התושבים. הרציחות ההמוניות של יהודי פריילי החלו ב-28 ביולי – חודש אחרי כניסת הגרמנים – ונמשכו ב-9 וב-10 לאוגוסט. היהודים שהובאו מסביבה הקרובה וגם הפליטים היהודיים שהגיעו לפריילי נרצחו עימם.



הטקס נפתח בדקת דומיה לזכר הנרצחים. השתתפו בו סגן ראש העיר ונציגי הקהילה היהודית של דאוגאפילס (דווינסק). ס. גלזרוב אמר "אל מלא רחמים", והקדיש בוצע על-ידי מקהלת "מזל טוב".

ההיסטוריון יוסף רוצ'קו הזכיר את הפולני וולדיסלב וישקן אשר סיכן את חייו ואת חיי משפחתו בהחבואו שמונה יהודים, ששישה מהם נותרו בחיים. שמואל לטבינסקי, תושב פריילי לשעבר המתגורר

כיום ברחובות ציין, כי חשוב לשמור, למען הדורות הבאים, את שמות האנשים אשר הצילו יהודים.

לפני 5 שנים הוקמה בבית העלמין, ביוזמתו ובמימונו של יליד פריילי דוד זילברמן, מהנדס, מתגורר בארה"ב, אנדרטה לזכר הנרצחים. בבסיס האנדרטה נטמן מיכל ובו שמות הנרצחים.

יוסף רוצ'קו, דאוגאפילס

Города и местечки Латгалии, еврейское население которых было расстреляно в августе 1941 года командой Арайса и местными пособниками под надзором немецких оккупантов (численность евреев указана по переписи 1935 г.)

מקומות יישוב בפלח לאטגלה, בהם נרצחו כמעט כל היהודים על ידי "קומנדו Arais" ומשתפי הפעולה המקומיים באוגוסט 1941 (מספר היהודים צויין לפי המפקד של שנת 1935)

Вияны	396	ויליני	Екабпилс	793	יקבפילס	Резекне	3342	רֶזֶקֶנֶה
Субате	387	סובֶּטֶה	Карсава	785	קארסֶבֶה	Лудза	1518	לודזה
Балвы	379	באלבי	Дагда	589	דאגדה	Краслава	1444	קראסלֶבֶה
Риебини	317	ריֶיֶבִּינִי	Гостини	504	גוסטיני	Крустпилс	1043	קרוסטפִּילס
Грива	234	גריבה	Зилупе	471	זילופֶּה	Ливаны	981	ליבני
Боровая	176	בורובאיה	Вияки	465	וילֶיקִי	Варакляны	952	וארֶקֶלֶינִי
Балтинава	164	באלטינאבה	Вишки	423	וישקי	Прейли	847	פריילי



Наш вклад в Израиль

תרומתנו לישראל

Хотя выходцев из Латвии и Эстонии в Израиле в десятки раз меньше чем, олим из Польши или Румынии, наш вклад в строительство Эрец Исраэль а затем Израйля весьма значителен. Когда начинаешь перечислять имена земляков, оставивших след в истории Страны, то многие удивленно восклицают: "Как, среди подписавших Декларацию Независимости был латвийский еврей!? И министр иностранных дел и обороны был из Латвии? И послы и военачальники и разведчики? Знаменитые композиторы и певцы, известные промышленники и прославленные баскетболисты?" С этого номера мы начинаем рассказывать о наших земляках и их потомках, достигших значительных успехов и положения в Израиле.

Главный врач Израйля

Начнем с недавнего: 9.09.2009 председателем Израильской медицинской ассоциации был избран д-р Леонид Эйдельман.

Доктор Эйдельман приехал в Израиль из Риги в 1987 году возрасте 35 лет. К тому моменту он уже считался в Латвии ведущим анестезиологом и реаниматором. Еврейские семьи из Риги уезжали тогда в основном в Штаты. Но врачи Леонид и Елена Эйдельман решили, что их место в Израиле. В самом начале жизни в Израиле и им приходилось нелегко. «Я тоже вкалывал сутками, как и большинство врачей-олим, не вылезал из больницы по пять дней. Но я знал, для чего все эти усилия: мне очень хотелось утвердиться, работать по специальности, строить карьеру. И, конечно, я должен был приносить деньги в семью» – говорит Эйдельман. Он проходил стажировку в Хадассе а также в Лондоне и знаменитом медицинском центре «Маунт Сайнай» в Нью-Йорке.

И вот, бывший рижанин стал председателем самой авторитетной и влиятельной организации медиков Израйля. Ранее он был заместителем председателя этой организации.

– Когда врачи, родившиеся и выросшие в этой стране, голосуют за тебя, значит, чего-то ты все-таки сумел добиться, – считает д-р Эйдельман.

– Через десять лет после приезда в страну я был назначен заведующим отделением анестезиологии больницы «Бей-линсон» в Петах-Тикве. Это очень высокий пост, и я горд тем, что получил его. В этом отделении мы создали программу подготовки специалистов и помогли десяткам репатриантов приобрести важнейшую и весьма дефицитную в современной медицине специальность анестезиолога, – говорит он.

Родители д-ра Эйдельмана из Краславы, он закончил Рижский мединститут. В 2005 г. от имени Израильской медицинской Ассоциации он приветствовал медиков-олим из Латвии на встрече, которую мы проводили в Шфаим.

Желаем Вам, уважаемый земляк, дальнейших успехов в профессиональной и общественной деятельности.

Эли Валк, председатель Объединения.

(в статье использованы отрывки из интервью В. Мартыновой)

אף על פי שמספר יוצאי לטביה ואסטוניה בין העולים לישראל הוא עשרות מונים קטן ממספר העולים מארצות כמו פולין ורומניה הרי שתרומתם להקמת מדינת ישראל והתפתחותה ניכרים מאד. לא רבים יודעים כי בין חותמי מגילת העצמאות היה גם עולה מלטביה. עולה אחר כיהן כשר החוץ וכשר הביטחון של ישראל. בין העולים מלטביה ואסטוניה נמצא שגרירים ופוליטיקאים, אנשי בטחון, אנשי רוח, מלחינים וזמרים וגם שחקני כדורסל מהוללים. החל מגליון זה של "אצלנו", נספר את סיפורם של יוצאי לטביה ואסטוניה וצאצאיהם, אשר הגיעו להישגים חשובים בישראל.

הרופא מלטביה שהגיע לפסגה



ב-9 לספטמבר 2009 נבחר לתפקיד יושב ראש ההסתדרות הרפואית בישראל ד"ר ליאוניד אידלמן אשר עלה בשנת 1987 מריגה בהיותו בן 35. עוד בלטביה הוא נחשב למרדים מוביל. רוב המשפחות היהודיות הגרו באותה עת לארה"ב, אך זוג הרופאים, ילנה וליאוניד אידלמן החליטו שמקומם בישראל.

התקופה הראשונה בארץ לא הייתה קלה. ליאוניד עבר התמחות בבי"ח הדסה, אח"כ המשיך בלונדון וגם התמחה בביה"ח Mount Sinai המפורסם בניו יורק. "גם אני הייתי תקוע בבית החולים חמש יממות מבלי לצאת ממנו, כמו עולים חדשים אחרים, אך ידעתי מדוע אני עושה זאת. רציתי מאד להוכיח את עצמי ולעבוד בתחום התמחותי", אומר ד"ר אידלמן.

"עשר שנים לאחר עלייתי לישראל התמניתי לתפקיד מנהל מחלקת ההרדמה בבי"ח ביילינסון בפתח תקוה. זו משרה רמה ואני גאה בה. במחלקה זו פתחו תכנית להכשרת מומחים בתחום. עזרנו לעשרות עולים להתמחות במקצוע המרדים שהינו אחד מן החשובים ביותר ברפואה המודרנית, ויש מחסור בהם" – אומר ד"ר אידלמן.

ועתה הוא נבחר ליושב ראש ארגון הרפואים היוקרתי ובעל ההשפעה בישראל. עד לבחירתו כיהן ד"ר אידלמן כסגן יו"ר ההסתדרות הרפואית.

הוריו של ד"ר אידלמן באו מן העיירה קרסקלבה אשר בלטגלייה. הוא סיים בית ספר לרפואה בריגה. ב-2005 במפגש הרופאים שערך האיגוד שלנו הוא בירך בשם ההסתדרות הרפואית את באי הכנס.

אנו מאחלים לד"ר ליאוניד אידלמן הצלחה בהמשך דרכו המקצועית והציבורית.

אלי ולק, יו"ר האיגוד



Памяти еврейских детей

В Пярну 15.11.2009 прошла церемония открытия монумента в память о еврейских детях, убитых в 1941 году. На черном граните, установленном на еврейском кладбище Алеви, высечены имена и годы рождения 34 еврейских детей, младшему из которых не было и одного года, старшему – 18 лет.

«Их убили в синагоге. Когда их убили, убили еврейскую жизнь. В те времена были настоящие еврейские имена, настоящая еврейская жизнь. Сейчас мы строим ее заново. Это намного сложнее, потому что был большой перерыв», – сказал главный раввин Эстонии Эфраим Шмуэль Кот.

Памятник установлен за счет международных еврейских организаций и частных пожертвований. Необходимая сумма от частных лиц была собрана всего за 3 дня. Мемориалы евреям убитым во время Холокоста есть во многих уголках Эстонии. «Только этим летом мы открыли три новых памятника евреям, которые были расстреляны в Ида-Вирумаа, в Клога, в Калеви-Лийва. К сожалению таких мест много. Но памятник детям – уникальный», – отметила председатель Еврейской общины Эстонии адвокат Алла Якобсон.

В Эстонии в дни Шоа убили 101 ребенка и подростка, 13 из них были моложе 5 лет. К концу 1941 г. были убиты почти все евреи в Эстонии. Это произошло так быстро из-за того, что в стране осталось мало евреев – большинство из них успели эвакуироваться.

Аנדרטה לילדי Pärnu



בבית העלמין היהודי ב-Pärnu שבאסטוניה, נחנכה אנדרטה לזכר 34 ילדים יהודיים שנרצחו בנובמבר 1941 בתוך בית הכנסת המקומי. "כשרצחו אותם – רצחו את החיים היהודיים", אמר אפרים שמואל קוט, רבה הראשי של אסטוניה. עו"ד אלה יעקובסון, יו"ר הקהילה היהודית של אסטוניה הוסיפה: "ישנן לא מעט אנדרטאות לזכר קורבנות השואה, השנה בלבד חנכנו שלושה, אך אנדרטה זו הינה יחידה במינה".

בתקופת השואה נרצחו במדינה זו 101 ילדים ונערים מתחת לגיל 18. בסוף 1941 הושמדו כל היהודים אשר לא ברחו לבריה"מ כפי שעשו 3/4 בני הקהילה, ובוועידת ואנזה שנערכה בינואר 1942 הוכרזה אסטוניה כמדינה שאין בה עוד יהודים.

מבוסס על מידע באתרים <http://eja.pri.ee> ו- rus.postimees.ee

Посольство Эстонии в Израиле

Открытие посольства Эстонской республики в Израиле состоялось 18.11.2009 в Тель-Авиве в присутствии министра иностранных дел Эстонии Урмаса Паэта. Выступая на церемонии, Паэт отметил важные вехи в истории еврейской общины своей страны, в особенности за последние 20 лет. «Несмотря на сложную экономическую ситуацию, мы решили открыть посольство в Израиле, так как придаем большое значение развитию связей со странами ближневосточного региона» – сказал Паэт. Он выразил также надежду, что открытие посольства укрепит связь Эстонии с выходцами из этой страны в Израиле.



В ответном слове министр внутренней безопасности Израиля Ицхак Аронович указал на положительное развитие связей между двумя странами с момента установления дипломатических отношений в январе 1992 г.

Окончание на стр. 12

שגרירות אסטוניה בישראל

טקס פתיחת שגרירות אסטוניה בישראל התקיים בתל-אביב ב-18 בנובמבר 2009 בנוכחות שר החוץ אורמס פאט (Urmas) (Paet). בנאומו הזכיר השר ציוני דרך בחיי הקהילה היהודית בארצו – "החלטנו לפתוח את השגרירות למרות מצבנו הכלכלי המסובך מאחר ואנו רואים חשיבות רבה בפיתוח יחסים עם מדינות באזורכם". בשם מדינת ישראל בירך את האסטונים השר יצחק אהרונוביץ', אשר הדגיש את התפתחות היחסים הדיפלומטיים בין המדינות מאז כינונם בינואר 1992.

בטקס נכחו גם בני הקהילה הקטנה של יוצאי אסטוניה בישראל ובראשם חבר הנהלת האיגוד שלנו מר מרק ריבק.



НОВЫЕ КНИГИ

ספרים חדשים

Интересную жизнь прожила д-р **Анна Вильдикан** (1901 – 1987). Первая часть её жизни прошла в Латвии, а последняя – в Израиле. Но главным событием была 11-летняя совместная работа в африканском госпитале с великим гуманистом XX века д-ром **Альбертом Швейцером** (1875–1965). Врач-подвижник, Анна Вильдикан стала со временем близким другом и соавтором «Великого Доктора».

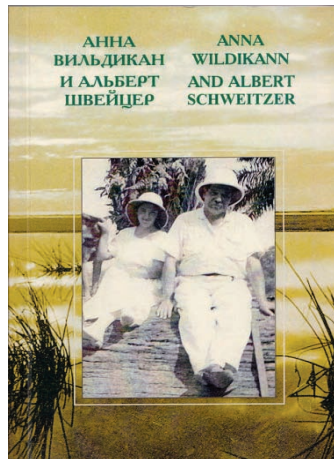
В сборнике материалов, вышедшем недавно в Иерусалиме в издательстве «Филобиблон» впервые, на архивной основе, описан ее жизненный путь. В него вошли выступления и публикации Анны, связанные с проектом А. Швейцера, а также мемуарные заметки людей, ее знакомых.

Книга вышла на двух языках: русском и английском. В ней опубликован также русский перевод с немецкого языка широко известной книги А. Швейцера «Пеликан рассказывает о своей жизни» с фотоиллюстрациями А. Вильдикан.

Презентация книги состоится 21 декабря в 19.00 в нашем Объединении (Тель-Авив, ул. Каплан, д. 17). В ней примут участие авторы-составители Элла Сливкина и Леонид Юниверг, а также другие участники этого издания.

Книгу можно приобрести в офисе Объединения или заказать по тел: 03-6093476. Цена (без пересылки) – 50 шек.

בירושלים יצא לאור ספר המתאר את חייה של ד"ר אנה וילדיקאן (1901-1987) ילידת לטביה שעלתה ארצה בתחילת 1946. מסופר בו על התקופה



המעניינת ביותר בחייה שקדמה לעלייתה. במשך 11 שנים טיפלה ד"ר וילדיקאן במצורעים ובחולים אחרים באפריקה לצידו של הרופא והוגה הדעות הדגול אלברט שווייצר. הספר מכיל קובץ מכתבים, תעודות וזיכרונות של אנה ושל ידידה.

רוב החומר מופיע בשתי שפות – רוסית ואנגלית. כמו כן מתפרסם בו לראשונה תרגום לרוסית של סיפורו המפורסם של א. שווייצר – "שלדג מספר על חייו" המלווה בצילומים שנעשו על-ידי ד"ר וילדיקאן.

השקת הספר תתקיים ב-21 בדצמבר 2009 בתל אביב, ברח' קפלן 17, חדר 137, בשעה 7 בערב.

ניתן לרכוש את הספר ב-50 ₪ במשרדי האיגוד או להזמין בטל 03-6093476

עדותו של ניצול גטו ריגה

בימים אלה יוצא לאור בתרגום לעברית ספרו של עו"ד אלכסנדר ברגמן "רשומות תת-אנוש". המקור הרוסי יצא לאור ב-2005. על כך ועל המפגש עם המחבר במועדון שלנו דיווחנו בזמנו בגיליון מס' 9 של "אצלנו". כשפרצה המלחמה היה סאשה ברגמן תלמיד כיתה ט'. בספרו הוא מתעד את התקופה הנוראה בחייו שבה איבד את הוריו ואת אחיו, את כל קרוביו האהובים ואת כל ידידיו. הספר מוקדש לזכר השואה – תקופה של עבדות ומבחן, ימים בהם בכל פינה ובכל רגע ארב המוות ל-"תת-האנוש". בשנים 1941-1945 עבר סאשה ברגמן מסע ארוך ונורא החל מגטו ריגה דרך מחנות הריכוז קייזרוולד, שטוטהוף ובוכנוולד. בסתיו 1945 חזר לריגה והחל את לימודיו בפקולטה למשפטים באוניברסיטת לטביה. ב-1951 סיימם ועסק בהצלחה בעריכת-דין במשך חמישים ושתיים שנים. משנת 1988 הוא פעיל בקהילה היהודית בריגה ועומד בראש האיגוד הלטבי של היהודים – אסירי הגטאות ומחנות הריכוז לשעבר.

הספר תורגם לעברית בהתנדבות על-ידי בוגר הגימנסיון העברי בריגה, איג' יצחק אלישיב (אלישביץ'). במשך שלוש שנים ניסה אלישיב יחד עם האיגוד שלנו לשכנע את יד ושם להוציא את הספר לאור ולבסוף החליטו בניו יהושע ואריה לעשות כן. תבוא עליהם הברכה!

ניתן יהיה לרכוש את הספר בעצרת הזיכרון ב-4 בדצמבר ולאחר מכן במשרדי האיגוד. מחירו 68 ₪ לא כולל משלוח (דמי משלוח בדואר 7 ₪).





יידישע לידער פון געטא און קא-צעט

Даже в самые тяжелые минуты в гетто и лагерях смерти евреи не теряли надежды. В этом им помогало неистребимое чувство юмора, любовь к еврейским песням. Заместитель председателя нашего объединения Соломон Фейгерсон многие годы собирает песни и поэмы на идиш написанные в гетто и лагерях, в том числе в тех, где побывал он сам. Часть материала он получил у друзей и знакомых, таких же бывших узников, как и он. Большинство – восстановил по памяти.

В эти дни он выпустил в свет сборник песен на идиш, чтобы они остались в памяти еврейского народа, чтобы помнить о тех, кто их написал. Ведь песня лучше всего выражает боль и страдание, мечты и надежду обреченных на смерть.

Сборник можно приобрести в офисе Объединения.

Справки по тел. 03-6093476.

שנים רבות אוסף סולומון פייגרסון, סגן יו"ר האיגוד וניצול שואה, שירים ופואמות שנכתבו בגטאות ובמחנות הריכוז. הגיהנום שעברו הניצולים לא השכיח מליבם את מנגינות עברם.

כלואים מאחורי גדרות הגטו בדמעות מרות ואבל כבד על אובדן יקיריהם, גילו רבים תעצומות נפש להתגבר על הייאוש גם בעזרת חוש-הומור. הם הצליחו לצחוק ולהתבדח על כל נושא אם בשיר או בפואמה, והשירים ששרו היטיבו להביע את מצוקתם.



תמונתו של י. קוזקובסקי "דרכם האחרונה" המופיעה ע"ג עטיפה של קובץ שירים
Картина И. Кузьковского «Последний путь» на обложке сборника

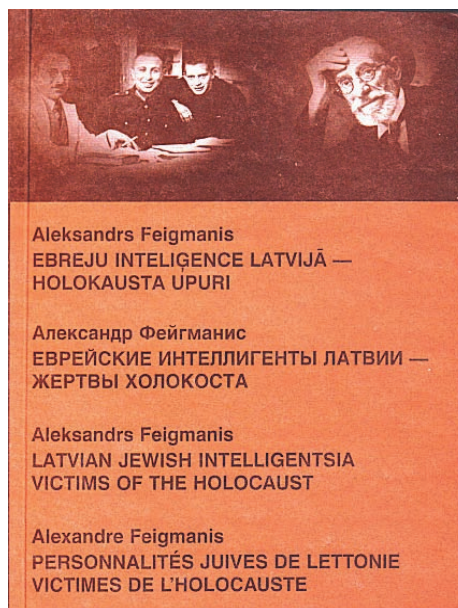
שנים רבות אסף פייגרסון את השירים והפואמות. חלקם מצא אצל אנשים שהלכו לעולמם, חלק אחר קבל מחברים ואת החלק הארי שיחזר על פי זיכרונותיו. הוא החליט לרכז את כל החומר שהצטבר בארכיונו ולהוציאו לאור בספר למען יישאר בזיכרון, למען זכר קרבנות עמנו.

השירים והפואמות המובאים בספר חוברו בתקופה האפלה ביותר בתולדות עמנו ומעלים את סיפור השואה והחרבן הטראגי מזווית פחות מוכרת.

הספר ניתן לרכישה במשרדי האיגוד. פרטים בטל' 03-6093476.

В наш архив поступила эта, изданная в Риге книга. В ней собраны биографические данные десятков евреев Латвии – врачей и художников, учителей и музыкантов, раввинов и писателей, которые составляли гордость латвийской науки, здравоохранения, образования. В 1941–45 годах они были убиты нацистами и их пособниками на улицах Риги, Даугавпилса и Лиепай, в лесу Бикиерниеки и в Румбуле, в дюнах Шкеде и на Погулянке. Рижский историк Александр Фейгманис проделал большую работу по сбору материала для брошюры. Текст книги – на латышском, русском, английском и французском языках.

Приобрести сборник можно в Еврейском музее в Риге.



ההסטוריון הצעיר מריגה אלכסנדר פייגמניס ליקט נתונים ביוגרפיים אודות עשרות אנשי מדע ואנשי רוח יהודיים, ביניהם רופאים, ציירים, מורים, מוזיקאים, רבנים וסופרים אשר נרצחו בתקופת השואה ברחובות ריגה, דווינסק וליבאו, ביערות רומבולי וביקרניקי ועל שפת הים הבלטי בשקדה. הביוגרפיות מופיעות בארבע שפות – רוסית, לטבית, אנגלית וצרפתית. עותק של הספר נמצא בארכיון שלנו בשפיים.

ניתן לרכוש את הספר במוזיאון היהודי בריגה.



תולדות יהודי לטביה – תלמידים מוזמנים להגיש עבודות

הגב' זיידה צנציפר ז"ל הקדישה בצוואתה 5000 ש"ח להקמת קרן לזכר הוריה מרים ומנחם קניגסברג.

מקרה זו יוענק כל שנה במשך 5 שנים מענק לתלמיד אשר עבודת המחקר שלו בנושא יהדות לטביה תזכה בתחרות.

הגב' זיידה צנציפר ז"ל הייתה חברה ותיקה באיגוד ותרמה לנו במשך שנים. על הקמת הקרן הודיע לנו מר מנחם צנציפר, הדואג לקיים את צוואת אימו המנוחה.

Необычный «Кадиш» в Яд ва-Шеме

Я хотела бы поделиться с читателями «Эцлейну» своими впечатлениями от концерта в Яд ва-Шеме. В начале июня этого года Израильский симфонический оркестр под управлением дирижера Джона Аксельрода исполнил ораторию «Кадиш» (симфония №3) классика симфонической музыки XX века американского композитора и дирижера Леонарда Бернстайна. Третья симфония Леонарда Бернстайна, написанная на смерть Джона Кеннеди в 1963 г., исполнялась с обновленным текстом д-ра Самуэля Пизара под названием «Диалог с Богом» при участии солистки Даны Глазер, Тель-Авивского камерного хора и Нового вокального ансамбля.

Д-р Пизар написал либретто под влиянием собственных переживаний. Он родился в Белостоке, все его родственники погибли в нацистских лагерях. После войны учился в Париже, а затем стал доктором права. Работал в ООН и ЮНЕСКО, Госдепартаменте США, был консультантом президента Джона Кеннеди. Пизар активно сотрудничает с Яд ва-Шемом.

В «Диалоге с Богом» Пизар сумел выразительно и эмоционально совместить историю своей жизни и испытаний с музыкой Бернстайна. Трудно передать тот душевный подъем, который я вместе со всей аудиторией испытывала, слушая текст, читаемый самим автором под звуки оратории «Кадиш».

Мирьям Раппопорт-Гарбер, Тель-Авив

קדיש מיוחד במינו

בראשית יוני האחרון התמזל מזלי לבקר בקונצרט מיוחד במינו שהתקיים ביד ושם. התזמורת הסימפונית הישראלית בניצוחו של ד"ר אקסלרוד ניגנה את הסימפוניה השלישית של ליאונרד ברנשטיין "קדיש", אותה כתב לאחר הירצחו של הנשיא קנדי ב-1963. המוסיקה לוותה בטקסט "דו-שיח עם ה'" אשר נכתב ע"י המשפטן הבינלאומי ד"ר פיזר, יליד ביאליסטוק, פולין, שכל קרוביו נספו בשואה. עם תום המלחמה פנה ללימודי משפטים ועשה קריירה בינלאומית מדהימה. מזה שנים שהוא לוקח חלק בפעילות ביד ושם.

ב-"דו-שיח עם ה'" הצליח ד"ר פיזר להביע את ריגשותיו כנער בשואה ולשלבם עם המוסיקה של ברנשטיין. קשה למצוא את המילים המתאימות על מנת לתאר את תחושת התרוממות הרוח אותה חוויתי יחד עם הקהל הרב לשמע הטקסט בביצועו של המחבר כשברקע נשמעים צלילי המוסיקה של "הקדיש" בכיכר המרכזית שביד ושם, המוסד בו מנציחים זיכרון השואה.

מרים רפפורט-גרבר, תל אביב

תרומה יפה לאיגוד

אנו מודים למשרד פרסום גליקמן, נטלר, סמסונוב על כך שתרמו לאיגוד שתי כרזות ייצוגיות



תודתנו המיוחדת למר רונן גולדשמידט אשר יזם ודאג לביצוע תרומה יפה זו.



אזכרה לקדושי ליבאו

תקיים ביום חמישי ל' כסלו תש"ע 17.12.2009

בשעה 14.00 בבית העלמין בחולון
התכנסות ליד השער הישן.

ועד יוצאי ליבאו



ГОДОВОЕ СОБРАНИЕ – ГЛАЗАМИ КАЗНАЧЕЯ

На годовом собрании Объединения 4.09.2009 г. правление доложило о работе, проделанной за последний год, и о планах на следующие 12 месяцев. Был избран новый состав Совета, уточнена формулировка целей нашей деятельности, а также утверждены финансовый отчет и баланс за 2008 г., которые должны быть представлены в министерство юстиции.

Как казначей, я хотел бы остановиться на двух моментах, обсуждавшихся на собрании: соблюдение правил ведения дел (*нихуль такин*) и членские взносы.

В Израиле действуют тысячи добровольных организаций (*амутот*) и далеко не все из них получают справку от министерства юстиции, о том, что дела ведутся в полном соответствии с законом. Мы же последние 5 лет получаем такой документ, без каких либо замечаний или задержек.

Наши доходы в 2008 г. составили около 89 тысяч шек. Из них 50,5 тысяч – членские взносы, а остальное – ваши пожертвования и дотация от «Клеймс Конференс». Это значит, что членские взносы составили 57% доходов. Таким образом они являются основным «горючим» на котором движется наше Объединение. Отмечу, что размер взносов не меняется с 2006 г. и останется таким же до конца 2010.

Я обращаюсь ко всем читателям бюллетеня с просьбой заплатить ежегодные членские взносы (150 шек. с семьи, 100 шек. с тех, кто старше 67 лет). Любые дополнительные пожертвования будут приняты с благодарностью.

Арье Гринман, казначей

האספה השנתית – מסקנות הגזבר

ב-04.09.2009 התקיימה בשפיים האסיפה השנתית של האיגוד ובה דיווחה ההנהלה על הפעילות בשנה שחלפה. הוצגו תוכניות לשנה הבאה, נבחרה המועצה הארצית ואושרה תוספת לרשימת מטרות העמותה. כמו כן אושרו הדו"ח הכספי ומאזן שנת 2008 שאותו אנו מגישים לרשם העמותות. לאחר מכן התקיים דיון חופשי בו נטלו חלק כ-10 חברים.

כגזבר, ברצוני להתייחס לשני נושאים אשר לפי דעתי חשוב שכל חברי האיגוד יהיו מודעים להם: ניהול תקין ודמי חבר. ניהול תקין: האיגוד שלנו רשום כעמותה אצל רשם העמותות במשרד המשפטים. אנו מחויבים לדווח לו כל שנה (כולל, כמובן, הגשת המאזן), ואני שמח לציין שב-5 השנים האחרונות אנחנו מקבלים מרשם העמותות אישור על ניהול תקין ללא בעיות והערות.

דמי חבר: הכנסות האיגוד בשנת 2008 בפועל היו כ-89 אלף ש"ח. מתוכם 50.5 אלף ש"ח היו דמי חבר והיתר – תרומות החברים והידידים והקצבה מ"ועידת התביעות". אם כן דמי חבר היו 57% מסה"כ ההכנסות. ברצוני לציין שדמי חבר הועלו בפעם אחרונה בסוף 2006 והם יישארו ללא שינוי גם בשנת 2010.

כפי שניתן לראות דמי חבר מהווים את ה"דלק המניע" העיקרי של האיגוד, פעילותו תלויה באופן מוחלט בתשלום זה שאנו כולנו משלמים. לכן, **אני פונה לכולכם בבקשה לתשלום דמי החבר שנתיים (100 ש"ח ממשפחה, מתחת לגיל 67 – 150 ש"ח)**, ומי שידו משגת יכול לתרום תרומה נוספת לאיגוד על מנת שנוכל להרחיב את הפעילות.

אריה גרינמן, גזבר האיגוד

Время работы нашего офиса
(ул. Каплан 17, Тель-Авив):

Воскр., понед., вторн., четв. –
с 10:00 до 14:00

В иное время работает автоответчик.
Тел. 03-6093476, факс 03-6951310

שעות עבודה של משרד האיגוד
ברח' קפלן 17 בתל אביב:

בימים א'-ג', ה' משעה 10:00 עד 14:00

בשעות אחרות ניתן להשאיר הודעה.
טל' 03-6093476, פקס 03-6951310

הכתובת למכתבים: ת.ד. 23574, תל אביב 61234
כתובת הדואר האלקטרוני: latest@bezeqint.net



Открытие посольства Эстонии в Израиле. Окончание со стр. 7

На церемонии присутствовали дипломаты, бизнесмены, общественные деятели, а также группа выходцев из Эстонии в Израиле во главе с членом правления нашего Объединения Марком Рыбаком.

Посольство Эстонской Республики находится в высотном здании в центре Тель-Авива по адресу: ул. Менахем Бегин 125, 24 этаж. Электронная почта посольства – embassy.telaviv@mfa.ee, тел. 03-7103910, факс 03-7103919. Адрес для писем – P.O. Box 7166, Tel Aviv 61071, Israel.

Исторический архив Объединения открыт
по воскресеньям с 12:00 до 15:00,
по средам с 10:00 до 13:00

Посещение в иные дни следует согласовать
по телефону 09-9596532
или по e-mail arch.shfayim@gmail.com

Архив находится в Шфаим,
(в ста метрах к югу от торгового центра)

почтовый адрес: 60990, **שפיים, קתדרה**, בניין

הארכיון ההיסטורי של האיגוד פתוח לקהל

בימי א' מ-12:00 עד 15:00

ובימי ד' מ-10:00 עד 13:00.

ביקורים בימים אחרים יש לתאם בטל' 09-9596532

או בדוא"ל: arch.shfayim@gmail.com

הארכיון ממוקם במתחם החינוכי בשפיים
(כ-100 מ' דרומה מהמרכז המסחרי)

אנו זקוקים למתנדבים יודעי שפות לעזרה בארכיון.

**В сентябре-ноябре 2009 г. в фонд Игуда
поступили пожертвования:**

до 200 шек.

Йоси Эден (*Мисгав-Дов*) – на архив в Шфаим
Геня Швизон (*Нетания*)
Нира Захави (*Тель-Авив*)

1000 шек.

Ада Векслер (*Реховот*) и Лев Натаревиц
(*Гиват-Шмуэль*) в память о матери
и сестре **Эсе Морейн (Натаревиц)** ז"ל,
выжившей в гетто и лагерях и
скончавшейся в Израиле в 1982 г.

Аба Пивоваров (*Иерусалим*) и
Шалом Пивоваров (*Раанана*) в память
о брате **Якове Пивоварове** ז"ל,
павшем в бою с нацистами 22.11.1944 г.
на острове Саарема в Эстонии

Особая благодарность бывшей рижанке
Нине Махинсон (*Нью-Джерси*),
приславшей новое пожертвование **\$500**
в память о муже **Хирше Махинсоне** и о своих
родителях **Хлавна-Мехол** и **Мирьям Шуэль**



**אנו מודים לחברים וידידים אשר העבירו
תרומות לפעילות האיגוד:**

עד 200 ₪

יוסי עדן (*משגב דב*) תרומה לארכיון בשפיים
גניה שוויזין (*נתניה*)
נירה זהבי (*תל אביב*)

1000 ₪

עדה וקסלר (*רחובות*)
ולב נטרביץ' (*גבעת שמואל*)
לזכר ניצולת גטו ריגה ומחנה שטוטהוף
אסתר (אסיה) מוריין (נטרביץ') ז"ל
1919-1982 אם ואחות של התורמים

אבא פיבוברוב (*ירושלים*)
ושלום פיבוברוב (*דעננה*) לזכר
אחיהם **יעקב בן דב-קר פיבוברוב ז"ל**
שנפל באי סארמה באסטוניה
22.11.1944 בקרב עם הנאצים ב-

תודה מיוחדת לגב' נינה מכינסון
New-Jersey, ארה"ב אשר תרמה
תרומה נוספת בסך **\$500** לזכר בעלה
הירש מכינסון והוריה **חלאוונה-מיכל ומרים שואל**

אצלנו / בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • גליון מס' 19 • נובמבר 2009 / כסלו תש"ע

המערכת: אלי ולק, אריה גרינמן, דוד מורין, אלה ברקן. דוא"ל: latest@bezeqint.net

עריכה והגהה בעברית: אלה ברקן • ביצוע גרפי: שאול פלוצקובסקי